

Pod záštitou Skokana odstartovala liberecká zoo Rok žáby

21. 01. 2008 00:00

[id:6029|autor:Mgr. Langer Jiří|email:jiri.langer@kraj-lbc.info|telefon:485 226 302|mobil:|aktualizace:]

Celoroční kampaň Evropské asociace zoologických zahrad nazvanou Archa obojživelníků – Rok žáby odstartovala 1. ledna 2008 liberecká zoologická zahrada. Pro svůj záměr si našla i toho nejvhodnějšího patrona, záštitu nad ohroženými obojživelníky totiž převzal hejtman Libereckého kraje Petr Skokan.

Zoo se mnou může počítat, slíbil hejtman

„Tato kampaň mě samozřejmě zaujala, zvláště, když jsem se dozvěděl, že tři druhy skokanů – skokan Taurus, skokan albánský a skokan pyrenejský, patří k deseti nejohroženějším druhům žab v Evropě. Nerad bych, aby se někdy v budoucnu říkanka, kterou mě rádi častovali spolužáci – skokan zelený, vodou chlazený, stala pro další školáky nesrozumitelnou, když by z povrchu země zmizela i ta obyčejná česká žába – skokan zelený. Nejstarší zoologická zahrada v Čechách se mnou může počítat nejen v podpoře záchrany těchto obojživelníků, ale samozřejmě i dalších ohrožených zvířat,“ řekl hejtman LK Petr Skokan při zahájení kampaně.

Polovina obojživelníků je na světě ohrožena

Obojživelníci na celé planetě čelí bezprostřední hrozbě vyhynutí. Rychlost, s jakou vymírají, přirovnávají odborníci k největší krizi všech dob. World Conservation Union zveřejnila výstupy výzkumu, z nějž vyplývá, že až polovina z 6000 světových druhů obojživelníků je v současnosti ohrožena vyhynutím a přes 120 druhů již zmizelo úplně. Pokud se kritický stav nezačne okamžitě řešit, mnoho druhů nemá šanci na přežití. Prvním krokem je informovat širokou veřejnost, zvýšit zájem o problematiku obojživelníků a zahájit jejich záchranu.

Hlavními příčinami krize obojživelníků jsou ztráta životního prostředí, změna klimatu, znečištění pesticidy i nadměrný sběr těchto zvířat pro potravinový průmysl a na chov. Mimo destrukce prostředí zůstává největší hrozbou nemoc žab: smrtelná houba zvaná chytridiomykóza (napadá kůži a životně důležité orgány).

Od roku 1930 se jeden z druhů africké žáby začal rozvážet po celém světě k laboratorním účelům a testům gravidity. Tento druh se stal rezistentním na chytrid a zároveň se stal jeho přenašečem. K rozšíření smrtelné choroby výrazně přispěly i změny globálního klimatu. V chráněných oblastech je výskyt houby stabilizován, ve volné přírodě je ovšem postup nemoci

nezastavitelný. V oblasti, již zasáhne, může dojít k vyhubení až 80 procent obojživelníků během jediného měsíce. (Nemoc přitom nezná hranic, takže ani české žabky, mloci či červoři nejsou v bezpečí. Chytridiomykóza už se objevila i v Německu a je docela dobře možné, že některé české chovy tropických obojživelníků už jí mohou být infikovány!)

Kampaň má přinést na jejich záchranu 750.000 eur.

Proč chránit obojživelníky?

- hrají důležitou roli v udržení rovnováhy ekosystému (predátor i kořist)
- redukují škůdce (např. zemědělství)
- jejich kůže produkuje látky zabíjející mikrobi a viry (např. výzkum HIV)
- jsou indikátorem kvality životního prostředí: citlivost na nejmenší znečištění (ochránci případného ohrožení lidstva)
- jsou prvním druhem, který reaguje na změnu prostředí
- po celá staletí hrají důležitou roli v lidské kultuře (symboly života a štěstí)

Cíle kampaně?

1. Vzbudit obecné povědomí a porozumění tématu krize obojživelníků
2. Získat finance (750 tis. EUR) pro uskutečnění záchranných programů – programy ex situ, lokální a mezinárodní projekty in situ

10 důvodů, proč se do kampaně zapojit

1. Vyrůstáme v prostředí s obojživelníky a měli bychom stejnou možnost dopřát i dalším generacím

2. Obojživelníci přežívali 360 miliónů let a nyní je 1/3 až 1/2 z nich ohrožena vyhubením. Téměř stejná situace nastala u dinosaurů
3. Hrají důležitou roli v ekosystému, jejich kůže produkuje důležité látky, jsou indikátory změn životního prostředí
4. Většina lidí nemá ponětí, jak jsou obojživelníci důležití a jak jsou ohroženi
5. Krize umožnila ukázat lidem, jak jsou zoologické zahrady důležité a účinné jako edukační prvek
6. IUCN (Mezinárodní unie pro ochranu přírody a přírodních zdrojů) požádala organizace na celém světě, aby se zapojily do ochrany obojživelníků
7. Programy ex situ byly vyhodnoceny jako jedno z nejlepších řešení krize obojživelníků
8. EAZA a její členské organizace mají velké zkušenosti s pořádáním podobných kampaní
9. Záchrana obojživelníků stojí peníze – musíme je nashromáždit
10. ZOO a akvária mají unikátní příležitost a pozici zahájit záchrannou akci

Statistiky a zajímavosti

- obojživelníci (Amphibian) = živočichové žijící ve vodě i na souši (tj. obojí život)
- tři základní druhy obojživelníků: žáby a ropuchy (Anura), salamandři a mloci (Caudata), červoři (Gymnophiona)
- 50% ze zhruba 6.000 popsaných druhů obojživelníků je ohroženo vyhubením, minimálně 122 druhů již vyhynulo
- ohrožení v jednotlivých druzích : Anura 32%, Caudata 46,9%, Gymnophiona 2,9% (nejvíce v oblasti Karibiku)
- Evropa – 10 nejohroženějších druhů:
 1. macarát jeskynní (2 poddruhy)
 2. skokan albánský
 3. ropuška baleárská
 4. skokan Taurus (*Rana holtzi*)
 5. mlok sardinský (2 poddruhy)
 6. ropuška (*Alytes dickhilleni*)

7. žabka korsická
8. skokan pyrenejský

O kampani v ZOO Liberec

Oficiální vyhlášení kampaně proběhla ve středu 9. ledna, kdy měli návštěvníci s obojživelnickým příjmením vstup do zoologické zahrady zdarma. Zároveň byly vyhlášeny výtvarné a literární soutěže na obojživelnické téma, jichž se zúčastní mateřské, základní a střední školy z Libereckého kraje.

V únoru se v duchu kampaně ponesou dvě přednášky v SEV Divizna a také ZOO masopust (26. února). Žabí podtext bude mít také letošní ples ZOO (14. března), tématicky vyzdoben a zpřístupněn bude i pelikání (obojživelnický) ostrůvek u jezírka. V průběhu roku nebudou například chybět ani Miss Žába či Žabí stezka.

Liberecká zoo vznikla v roce 1919 a je nejstarší v republice. Stará se zhruba o 950 zvířat. Ze 170 chovaných druhů patří více než 20 do evropských záchovných programů pro ohrožené živočichy. Vloni zoo navštívilo přes 384.000 lidí, což je zhruba o 15 procent více než rok předtím. Loňská návštěvnost tak byla třetí nejvyšší od roku 1989.